

Twój
nowy dom
w Polsce

URBACT

**Co-funded by
the European Union**
Interreg

Projekt WELDI został sfinansowany przy wsparciu **Komisji Europejskiej** **w ramach programu URBACT IV**. Niniejsza publikacja odzwierciedla wyłącznie poglądy autora, a Komisja nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek wykorzystanie zawartych w niej informacji.

URBACT

**Co-funded by
the European Union**
Interreg

Sosnowiec łączy

Przewodnik dla obcokrajowców
mieszkających w Sosnowcu

Spis treści

Witamy w Sosnowcu	04
-------------------------	----

I. Sosnowiec	05
---------------------------	----

II. Twoje pierwsze kroki w Sosnowcu

1. Rejestracja / legalizacja pobytu	06
2. Numer PESEL	07
3. Zameldowanie	08
4. Zatrudnienie	08

III. Sprawy urzędowe

1. Zawarcie związku małżeńskiego	10
2. Urodzenie dziecka	10
3. Rejestracja zgonu bliskiej osoby	10
4. Akt urodzenia, małżeństwa, zgonu	11
5. Dokumenty (prawo jazdy, polski dokument tożsamości, polski dokument podróży)	11
6. Żłobek, przedszkole lub szkoła	12
7. Wniosek 800+	14
8. Sosnowiecka Karta Miejska	14
9. Karta Dużej Rodziny i karta „Miej Więcej”	15
10. Karta „Aktywny Senior 60+”	16
11. Profil zaufany	16
12. Indywidualny Program Integracji	16

IV Sosnowiec po godzinach

1. Kulturalnie	17
2. Sportowo	20
3. Ciekawostki	22

V. Praktyczne wskazówki

1. Transport publiczny	24
2. Wynajem mieszkania	25
3. Pomoc społeczna	26
4. Pomoc finansowa	26
5. Opieka zdrowotna / niepełnosprawność	27
6. Segregacja odpadów	28
7. Telefony alarmowe	29

Witamy w Sosnowcu

– mieście o bogatej historii, które od zawsze było miejscem przenikania się kultur, tradycji i wyznań. Niniejsza publikacja została stworzona z myślą o Was – obcokrajowcach, którzy zdecydowali się na pobyt w Polsce, a w szczególności w Sosnowcu. Naszym celem jest, aby Wasza codzienność była jak najbardziej komfortowa, bezpieczna i pełna możliwości.

➤ Co znajdziecie w tej publikacji?

Przygotowaliśmy dla Was kompendium wiedzy obejmujące wszystkie najważniejsze obszary funkcjonowania w polskim społeczeństwie. Dowiedziecie się, jak legalnie podjąć pracę, jakie obowiązki i prawa wiążą się z ubezpieczeniem społecznym i zdrowotnym, oraz jak uzyskać pomoc społeczną w sytuacjach kryzysowych. Podpowiemy również, jak skutecznie dopełnić formalności związanych z zameldowaniem czy wynajmem mieszkania, a także jak skorzystać z systemu edukacji na różnych poziomach. Na końcu znajdziecie także zestawienie najważniejszych adresów i numerów telefonów, które mogą okazać się nieocenione w codziennym życiu.

➤ Dlaczego Sosnowiec?

Nasze miasto od zawsze było mozaiką narodowościową i kulturową. Już ponad sto lat temu współistnieli tu katolicy, ewangelicy, prawosławni i Żydzi, a różnorodność ta stanowiła siłę napędową dla rozwoju miasta. Dziś, w epoce globalizacji i mobilności, Sosnowiec nadal pozostaje miejscem otwartym na różne kultury, ludzi i ich doświadczenia. Hasło „Sosnowiec Łączy” nie jest tylko pustym sloganem – to wyraz naszej gotowości do integracji i współpracy, a także podkreślenie, że nasze miasto może stać się Waszym drugim domem.

➤ Wzajemny szacunek jako podstawa współistnienia

Aby Wasz pobyt w Sosnowcu był udany, kluczowe jest poszanowanie miejscowych tradycji, kultury oraz zasad współżycia społecznego. Mieszkańcy Sosnowca słyną z gościnności i otwartości, dlatego wierzymy, że również Wy wniesiecie do lokalnej społeczności swoje wartości, doświadczenia i pozytywną energię.

➤ Życzymy Wam powodzenia!

Niezależnie od tego, czy Wasz pobyt będzie krótkotrwały, czy zdecydujecie się zostać tu na stałe, mamy nadzieję, że Sosnowiec stanie się dla Was miejscem pełnym możliwości, w którym poczujecie się jak w domu.

Witajcie w Sosnowcu!
Arkadiusz Chęciński

Sosnowiec

Sosnowiec to miasto na prawach powiatu, należące do województwa śląskiego i wchodzące w skład Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Jest nieoficjalną stolicą i największym miastem regionu Zagłębia Dąbrowskiego.

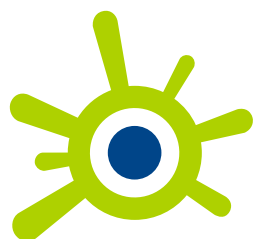
Sosnowiec słynie z bogatej i wielokulturowej historii. Przed II wojną światową mieszkali tu Polacy, Żydzi, Niemcy i Rosjanie, co nadało miastu unikalny charakter. Do dziś w Sosnowcu można dostrzec wpływy tych kultur w architekturze i tradycjach, co czyni odkrywanie miasta fascynującym doświadczeniem zarówno dla mieszkańców, jak i turystów.

Dynamiczny rozwój Sosnowca rozpoczął się ponad 100 lat temu, głównie dzięki przebiegającej przez miasto Kolei Warszawsko-Wiedeńskiej. W XX w.

Sosnowiec stał się ważnym ośrodkiem przemysłowym dzięki zakładom włókienniczym, kopalniom węgla kamiennego i hutom. Po transformacji gospodarczej w 1989 roku miasto zmieniło swój charakter na usługowy i akademicki.

Dziś w Sosnowcu na uczelniach wyższych kształcą się tysiące studentów z Polski i zagranicy. Miasto stale się rozwija, inwestując w nowoczesną infrastrukturę i działania proekologiczne. Priorytetem jest podnoszenie jakości życia mieszkańców – zarówno tych, których rodziny żyją tu od pokoleń, jak i tych, którzy wybrali Sosnowiec na swój nowy dom.

Sosnowiec to miasto, które łączy ludzi, projekty i idee, tworząc przyjazną przestrzeń do życia oraz inspirując do rozwoju.

Sosnowiec łączy

Logotyp miasta Sosnowiec

Herb miasta Sosnowiec

PRAWA MIEJSKIE:
10 czerwiec 1902 roku

LICZBA MIESZKAŃCÓW:
ok. 180 000

POWIERZCHNIA MIASTA:
91 km²

SIEDZIBA URZĘDU MIEJSKIEGO:
aleja Zwycięstwa 20

ZESKANUJ KOD
www.sosnowiec.pl

Twoje pierwsze kroki w Sosnowcu

1. Rejestracja / legalizacja pobytu

Pamiętaj, że jeśli przebywasz nielegalnie w Polsce, narażasz się na konsekwencje prawne, które mogą wpłynąć na Twoje życie. Dlatego istotne jest przestrzeganie polskiego prawa imigracyjnego i legalne przebywanie na terytorium kraju. Zalegalizuj swój pobyt!

⚠ UWAGA!

Obywateli Ukrainy, którzy przyjechali do Polski **po 24.02.2022 roku** obowiązują inne zasady legalizacji pobytu. Jeśli jesteś obywatelem Ukrainy i do Polski przybyłeś z terenu Ukrainy w związku z działaniami wojennymi, niezwłocznie po przekroczeniu granicy Ukraina-Polska przyjdź do Urzędu Miejskiego w Sosnowcu (Wydział Spraw Obywatelskich, aleja Zwycięstwa 20, parter), aby otrzymać status UKR.

W przypadku pozostałych cudzoziemców (zezwolenia na pobyt czasowy lub stały) legalizacją pobytu (zezwolenia na pobyt czasowy lub stały) zajmuje się Wydział Spraw Cudzoziemców Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach, ul. Damrota 16.

a) Zezwolenie na pobyt czasowy

Jeżeli chcesz przebywać w Polsce dłużej niż określa to Twój dokument pobytowy, powinieneś ubiegać się o wydanie zezwolenia na pobyt czasowy.

Zezwolenie na pobyt czasowy może zostać udzielone maksymalnie na 3 lata. Po jego uzyskaniu otrzymasz kartę pobytu, która potwierdza Twoją tożsamość na terytorium Polski i uprawnia wraz z paszportem do wielokrotnego przekraczania granicy bez konieczności uzyskiwania wizy.

b) Zezwolenie na pobyt stały / zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego

Pobyt stały może mieć formę zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE.

Zezwolenie na pobyt stały jest udzielane cudzoziemcowi, który np.:

- jest w związku małżeńskim z obywatelem polskim przez co najmniej 3 lata przed dniem złożenia wniosku;
- ma ważną Kartę Polaka i chce zamieszkać w Polsce na stałe;
- jest dzieckiem cudzoziemca, któremu udzielono zezwolenia na pobyt stały;
- jest dzieckiem obywatela polskiego pozostającym pod jego władzą rodzicielską;
- jest osobą o polskim pochodzeniu i zamierza osiedlić się na terytorium Polski na stałe.

Zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE, przysługuje cudzoziemcowi, przebywającemu na terenie Polski legalnie i nieprzerwanie przez co najmniej 5 lat, bezpośrednio przed złożeniem wniosku. Musi on jednak spełniać trzy warunki:

- posiadać źródło stabilnego i regularnego dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania siebie i członków rodziny;
- posiadać ubezpieczenie zdrowotne lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia;
- posiadać państwowy certyfikat znajomości języka polskiego na poziomie B1

Cudzoziemiec może złożyć wniosek o zgodę na pobyt stały lub na pobyt rezydenta długoterminowego UE tylko wtedy, gdy przebywa na terytorium Polski legalnie.

Jeżeli nie zalegalizujesz swojego pobytu, możesz ponieść surowe konsekwencje takie jak:

Deportacja i zakaz ponownego wjazdu

Polska ma prawo wydalić cudzoziemca, którego pobyt na jej terytorium jest nielegalny i zakazać jego ponownego wjazdu na okres od 6 miesięcy do 10 lat. To oznacza, że taka osoba może stracić możliwość powrotu do Polski i rodziny, która osiedliła się już w kraju.

Kary finansowe

Osoby przebywające nielegalnie w Polsce mogą być ukarane grzywnami lub innymi sankcjami finansowymi, co może znacząco obciążyć ich budżet.

Zatrzymanie

Nielegalny pobyt w Polsce wiąże się z ryzykiem aresztowania. Osoby, które zostaną zatrzymane przez organy ścigania, mogą być zmuszone do przebywania w areszcie przed deportacją. Organ odpowiedzialny za zatrzymanie może się zwrócić się do sądu o umieszczenie cudzoziemca w ośrodku strzeżonym lub w areszcie dla cudzoziemców.

Utrudnienia w uzyskaniu wiz i zezwoleń w przyszłości

Osoby, wobec których odnotowano nielegalny pobyt, mogą w przyszłości napotkać trudności w przyjazdach do Polski. Wnioski o wizy, zezwolenia i inne dokumenty mogą być odrzucane przez urzędy. Ponadto procedura związana z rozpatrywaniem wniosków może ulec znacznemu wydłużeniu.

Utrudnienia w podróżach do innych krajów strefy Schengen

Cudzoziemiec, który przebywał na terytorium Polski nielegalnie, podczas opuszczania kraju i przekraczania granic innych krajów może być poddany kontroli granicznej w strefie Schengen. Jeśli zostanie zidentyfikowany jako osoba przebywająca nielegalnie, może zostać zatrzymany lub deportowany zgodnie z prawem danego kraju.

2. Numer PESEL

Numer PESEL to unikatowy 11-cyfrowy numer identyfikacji, w którym zakodowana jest data urodzenia, numer porządkowy, płeć oraz liczba kontrolna.

PESEL jest Ci potrzebny gdy:

- załatwiasz sprawy urzędowe (ślub, rejestracja urodzin dziecka, sprawy sądowe, etc);
- chcesz skorzystać z bezpłatnej opieki medycznej;
- chcesz legalnie pracować;
- zakładasz konto bankowe, bierzesz kredyt lub pożyczkę;
- zakładasz własną firmę;
- rozliczasz podatki.

Jeśli przebywasz w Polsce dłużej niż 30 dni, masz obowiązek się zameldować na pobyt stały lub czasowy.

Obywatele państw członkowskich UE przebywający na terytorium RP są zobowiązani do dokonania zameldowania najpóźniej w 30 dniu, licząc od dnia przybycia do Polski.

Obywatele państw spoza UE przebywający na terytorium RP są zobowiązani do dokonania zameldowania czwartego dnia, licząc od dnia przybycia do Polski.

Przy pierwszym zameldowaniu dostaniesz PESEL z urzędu.

Jeśli chcesz otrzymać PESEL bez meldunku, we wniosku wpisz podstawę prawną, z której wynika Twój obowiązek posiadania numeru PESEL.

Aby uzyskać numer PESEL, przyjdź do Urzędu Miejskiego w Sosnowcu (Wydział Spraw Obywatelskich, aleja Zwycięstwa 20, parter).

Nadanie numeru PESEL jest bezpłatne.

3. Zameldowanie

Każdy kto mieszka w Polsce ma obowiązek meldunkowy (określenie stałego lub czasowego adresu zamieszkania osoby). Jeśli masz zezwolenie na pobyt stały i chcesz tu zostać na stałe, możesz się zameldować na stałe.

Dokumenty składasz osobiście w Wydziale Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Sosnowcu, aleja Zwycięstwa 20 (parter).

⚠ UWAGA!

zgodnie z wytycznymi **Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego** cudzoziemcy nie mogą się meldować przez profil zaufany. Aby się zameldować koniecznie weź dokument tożsamości (np. paszport lub w przypadku obywatela UE – dokument ID), dokumenty potwierdzające legalny pobyt na terenie RP (wiza, decyzja, karta pobytu) oraz umowę najmu lub w przypadku jej braku pisemne potwierdzenie na druku meldunkowym właściciela lokalu lub innego dysponenta lokalu, o tym że zamieszkujesz w danym miejscu oraz oryginał tytułu prawnego właściciela do nieruchomości (do wglądu). Obecność właściciela lokalu nie jest wymagana.

Wniosek możesz też złożyć przez pełnomocnika. W takim przypadku potrzebne będą do wglądu dokumenty potwierdzające legalny pobyt na terenie RP (wiza, paszport, decyzja, karta pobytu).

4. Zatrudnienie

Pracodawcy w Polsce zobowiązani są do zatrudniania wyłącznie osób, których pobyt na terytorium kraju jest legalny. Nielegalni pracownicy oraz pracodawcy, którzy zatrudniają nielegalnych imigrantów, mogą ponieść konsekwencje prawne.

⚠ UWAGA!

Obywatele Ukrainy, którzy przybyli do Polski **po 24.02.2022 roku** mają swobodny dostęp do polskiego rynku pracy.

Obywatele państw spoza UE/EOG muszą mieć jeden z następujących dokumentów dopuszczających do polskiego rynku pracy:

Oświadczenie o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi – rejestrowane w powiatowym urzędzie pracy przez pracodawcę dla obywateli Armenii, Białorusi, Gruzji, Mołdawii i Ukrainy, uprawnia do

24 miesięcy możliwości powierzenia pracy cudzoziemcowi bez zezwolenia na pracę w związku z oświadczeniem o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi, wpisanym do ewidencji oświadczeń.

Zezwolenie na pracę – wydawane przez wojewodę na wniosek pracodawcy.

Zezwolenie na pracę sezonową – wydawane przez starostę na wniosek pracodawcy – uprawnia do wykonywania pracy przez 9 miesięcy w roku kalendarzowym.

Zezwolenie na pobyt czasowy i pracę – wydawane przez wojewodę na wniosek cudzoziemca, uprawnia zarówno do pracy, jak i do pobytu.

Zezwolenia na pracę wydawaną przez wojewodę, można uzyskać w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim w Katowicach (ul. Damrota 16). W tej sprawie skontaktuj się z Wydziałem Spraw Cudzoziemców osobiście lub mailowo (cudzoziemcy@katowice.uw.gov.pl). Dla cudzoziemców spoza UE dostępna jest również infolinia: 780 100 935

W Sosnowcu, instytucją zajmującą się pomocą w poszukiwaniu zatrudnienia przez osoby pozostające bez pracy jest Powiatowy Urząd Pracy. Urząd organizuje również szkolenia pomagające zdobyć, zmienić lub zwiększyć kwalifikacje, nieodpłatnie doradza osobom poszukującym pracy, oferuje środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej, finansuje koszty egzaminów i licencji. Zarejestrowane w Urzędzie Pracy osoby bezrobotne mają zapewnione ubezpieczenie zdrowotne.

Oferty pracy, którymi dysponuje Urząd można znaleźć na stronie internetowej www.oferty.praca.gov.pl.

Dane kontaktowe

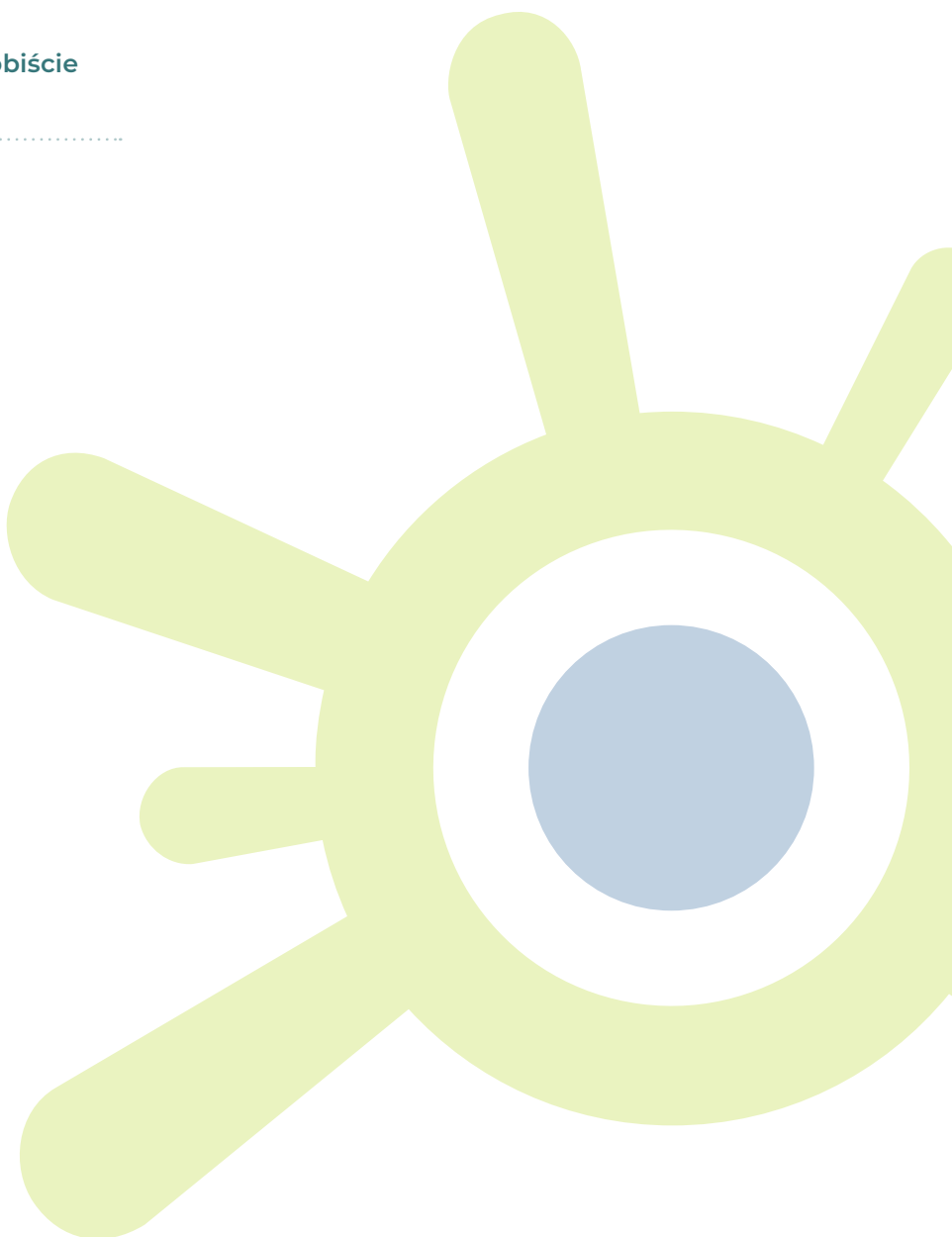
- PUP Sosnowiec
- ul. Rzeźnicza 12, 41–200 Sosnowiec
- 32 297 87 63
- kaso@praca.gov.pl
- www.sosnowiec.praca.gov.pl

Jeżeli chciałbyś podjąć zatrudnienie, możesz również skorzystać z oferty Klubu Integracji Społecznej będącego częścią Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sosnowcu. Klub Integracji Społecznej:

- prowadzi projekty socjalne w okresie wakacji i ferii zimowych dla dzieci,
.....
- oferuje poradnictwo społeczno-zawodowe specjalistów reintegracji zawodowej, pracownika socjalnego w ramach poradnictwa indywidualnego,
.....
- oferuje nieodpłatny dostęp do telefonu oraz sprzętu komputerowego z dostępem do internetu w celu poszukiwania pracy dla uczestników Klubu,
.....
- oferuje pomoc w przygotowaniu profesjonalnych dokumentów aplikacyjnych w języku polskim,
.....
- oferuje dostęp do aktualnych ofert pracy oraz szkoleń i kursów podnoszących lub uzupełniających kwalifikacje zawodowe.

Więcej informacji można uzyskać osobiście lub telefonicznie:

- 🏠 Klub Integracji Społecznej
- 📍 ul. Staszica 62
- ☎ 695 140 748 • 887 032 214

III Sprawy urzędowe

1. Zawarcie związku małżeńskiego

Jeżeli chcesz zawrzeć związek małżeński w Polsce to koniecznie musisz przygotować odpis aktu urodzenia wraz z tłumaczeniem na język polski przez tłumacza przysięgłego.

Jeżeli będzie to Twój kolejny związek małżeński, musisz również przedstawić odpis aktu poprzedniego małżeństwa z adnotacją o rozwodzie lub odpis aktu zgonu małżonka. Dokumenty te powinny zostać przetłumaczone przez tłumacza przysięgłego.

Masz także obowiązek przedstawić dokument stwierdzający, że możesz zawrzeć małżeństwo zgodnie ze swoim prawem ojczystym. Jeżeli Twój kraj pochodzenia nie wydaje takiego dokumentu, wymagane jest uzyskanie z sądu postanowienia o zwolnieniu z obowiązku przedłożenia Kierownikowi Urzędu Stanu Cywilnego tego dokumentu. Jeżeli mieszkasz w Sosnowcu, postanowienie takie uzyskasz w Sądzie Rejonowym w Sosnowcu, ul. Kaliska 7.

Jeżeli chcesz dowiedzieć się więcej lub ustalić termin ślubu przyjdź do Urzędu Stanu Cywilnego w Sosnowcu, Aleja Zwycięstwa 20, pokój 105.

2. Urodzenie dziecka

Jeżeli urodziło Ci się dziecko **masz 21 dni** na jego rejestrację. Dzieci urodzone w Sosnowcu należy zarejestrować w Urzędzie Stanu Cywilnego w Sosnowcu, Aleja Zwycięstwa 20, pokój 105. W celu dopełnienia procedur związanych z rejestracją dziecka skontaktuj się z Urzędem Stanu Cywilnego osobiście!

⚠ PAMIĘTAJ!

W przypadku martwego urodzenia termin na zgłoszenie wynosi **tylko 3 dni**.

Osoby, którym urodziło się dziecko mogą starać się o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka, tzw. „becikowe”, które wynosi 1000 zł na każde urodzone dziecko. Świadczenie przysługuje jeśli dochód w Twojej rodzinie nie przekracza kwoty

1922 zł na osobę. Osoba deklarująca samotne wychowywanie dziecka musi mieć zasadzone alimenty od drugiego rodzica.

Możliwe jest również otrzymanie świadczenia rodzicielskiego w kwocie 1000 zł miesięcznie przez rok od urodzenia dziecka. Świadczenie to wypłacane jest w przypadku, gdy matka dziecka nie jest uprawniona do zasiłku macierzyńskiego. W określonych sytuacjach świadczenie przysługuje również opiekunom dziecka nie będącym biologicznymi rodzicami, np. opiekunowi faktycznemu dziecka, rodzicom zastępczym niezawodowym, rodzicom przysposabiającym.

 Więcej informacji dotyczących pomocy rodzinie można uzyskać osobiście w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Sosnowcu ul. 3 Maja 33, Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych, I piętro, pokój 201 lub pod numerem telefonu 32 296 22 42 lub 32 296 23 36.

3. Rejestracja zgonu bliskiej osoby

Jeżeli ktoś z twoich najbliższych osób bądź znajomych zmarł, musisz zarejestrować jego zgon w terminie 3 dni od daty wystawienia karty zgonu.

 Aby zarejestrować zgon, przyjdź do **Urzędu Stanu Cywilnego, aleja Zwycięstwa 20 (parter), tel. 32 2960 590**. Weź ze sobą następujące dokumenty:

- kartę zgonu wystawioną przez lekarza,
- paszport osoby zmarłej,
- kartę pobytu (jeżeli posiadał/a),
- swój paszport lub kartę pobytu.

4. Akt urodzenia, małżeństwa, zgonu

Aby uzyskać polski odpis aktu stanu cywilnego (np. urodzenia, małżeństwa czy zgonu) należy:

- wypełnić wniosek o wpisanie do rejestru stanu cywilnego aktu sporządzonego za granicą,
- dołączyć oryginał zagranicznego dokumentu stanu cywilnego wraz z tłumaczeniem na język polski dokonanym przez tłumacza przysięgłego – w przypadku, gdy odpis zagraniczny jest wydany na druku wielojęzycznym zgodnie z konwencją podpisaną w Wiedniu 08.09.1976 r. tłumaczenie nie jest wymagane,
- dołączyć dowód opłaty za wydanie aktu
- mieć przy sobie do wglądu paszport/kartę pobytu.

Odpis aktu uzyskasz w Urzędzie Stanu Cywilnego w Sosnowcu, Aleja Zwycięstwa 20, pokój 105 (parter).

5. Dokumenty (prawo jazdy, polski dokument tożsamości, polski dokument podróży)

Prawo jazdy – jeśli jesteś kierowcą świadczącym usługi przewozu osób lub usługi taksówkarskie, od 17 czerwca 2024 roku masz obowiązek posiadania polskiego prawa jazdy. Koniecznie wymień dokument uprawniający do kierowania pojazdami wydany w innym kraju niż Polska.

⚠ UWAGA!

O polskie prawo jazdy można ubiegać się dopiero po 185 dniach pobytu na terytorium RP.

Ten warunek dotyczy każdej osoby, która ma zagraniczne prawo jazdy i mieszka w Polsce przynajmniej 185 dni. Po upływie tego okresu musisz wymienić dokument.

Jeśli kraj, który wydał Twoje prawo jazdy jest sygnatariuszem Konwencji Genewskiej lub Wiedeńskiej – nie musisz zdawać teoretycznej części egzaminu na prawo jazdy; w każdym innym przypadku, aby wymienić dokument zagraniczny na polski, musisz zdać egzamin w części teoretycznej.

Jeśli nie wymienisz dokumentu, będziesz traktowany przez funkcjonariuszy policji, jako sprawca wykroczenia prowadzenia pojazdu bez wymaganych uprawnień, co podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 1 500 PLN.

Obywatel Ukrainy, który chce wymienić prawo jazdy na polskie, mając ważne ukraińskie uprawnienia, powinien spełniać następujące warunki:

- przebywać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez co najmniej 185 dni w każdym roku kalendarzowym, ze względu na swoje osobiste lub zawodowe więzi

lub

- posiadać zaświadczenie o studiowaniu przez co najmniej 6 miesięcy w roku.

W celu wymiany dokumentu uprawniającego do kierowania pojazdami obywatel Ukrainy wraz z wnioskiem musi złożyć odpowiednie dokumenty:

- kserokopię prawa jazdy wraz z tłumaczeniem prawa jazdy na język polski, wykonanym przez tłumacza przysięgłego lub konsula RP,
- kserokopię dokumentu potwierdzającą prawo pobytu w Polsce,
- zgodę na przetwarzanie danych osobowych,
- potwierdzenie uiszczenia opłaty konsularnej, na rzecz właściwego Konsulatu Ukrainy w Polsce, który potwierdzi autentyczność wymienianego dokumentu.

Prawo jazdy możesz wymienić w Urzędzie Miejskim w Sosnowcu, w Wydziale Komunikacji, ul. Teatralna 9 (tel. 32 296 06 60). W tym samym miejscu możesz również zarejestrować swój samochód lub zgłosić sprzedaż auta.

Polski dokument tożsamości cudzoziemca jest ważny przez okres 1 roku od dnia jego wydania i w okresie swojej ważności potwierdza tożsamość cudzoziemca podczas pobytu na terytorium Polski.

Dokument ten nie potwierdza obywatelstwa cudzoziemca i nie uprawnia go do przekraczania granicy, a jego posiadanie nie zwalnia z obowiązku uzyskania wizy, zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE.

Polski dokument tożsamości cudzoziemca jest wydawany przez Śląski Urząd Wojewódzki (Oddział do Spraw Cudzoziemców Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców, ul. Jagiellońska 25, pokój 161, Katowice, tel. 32 207 79 20). Wniosek o wydanie dokumentu należy złożyć, jeśli:

- przebywasz na terytorium Polski i nie posiadasz żadnego obywatelstwa, jeżeli przemawia za tym interes Rzeczypospolitej Polskiej,
- jesteś ofiarą handlu ludźmi.

Polski dokument podróży jest potrzebny, jeśli utraciłeś swój dokument podróży lub jeśli Twój dokument uległ zniszczeniu bądź stracił ważność i nie masz możliwości otrzymania nowego dokumentu podróży. O polski dokument podróży możesz ubiegać się, jeśli posiadasz:

- zezwolenie na pobyt stały,
- zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego RP,
- jesteś obywatelem Białorusi i przebywasz w Polsce na podstawie pozwolenia na pobyt czasowy,
- ochronę uzupełniającą,
- zgodę na pobyt ze względów humanitarnych.

 Wniosek, wraz z niezbędnymi załącznikami tj. 2 fotografie oraz dowód uiszczenia opłaty, należy złożyć w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim (Oddział do Spraw Cudzoziemców Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców, ul. Jagiellońska 25, pokój 161, Katowice, tel. 32 207 79 20).

Wniosek w imieniu małoletniego cudzoziemca składają rodzice, ustanowieni przez sąd opiekunowie, jeden z rodziców lub jeden z ustanowionych przez sąd opiekunów.

6. Żłobek, przedszkole lub szkoła

Jeżeli przebywasz w Polsce legalnie i mieszkasz w Sosnowcu, Twoje dziecko może skorzystać z miejskich i prywatnych placówek oświatowych. Prawo uczęszczania do żłobka i przedszkola przysługuje dzieciom w wieku 0–5 lat, natomiast dla dzieci w wieku 6 lat jest to obowiązek.

Wszelkie informacje dla rodziców dzieci do lat 3 chcącym zapewnić dziecku opiekę w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna znajdują się na stronie portalu informacyjno-usługowego: www.empatia.mpips.gov.pl w zakładce: mapa żłobków i klubów dziecięcych oraz w zakładce wykaz dziennych opiekunów.

Strona zawiera informacje o wszystkich żłobkach, klubach dziecięcych oraz dziennych opiekunach, które oferują opiekę nad dziećmi do lat 3 nie tylko z terenu Sosnowca, ale całego kraju.

ŻŁOBKI NIEPUBLICZNE W SOSNOWCU

są prowadzone przez podmioty niepubliczne. Wszystkie informacje o interesującej Cię placówce znajdziesz na stronie portalu informacyjno-usługowego Empatia: www.empatia.mpips.gov.pl

ZESPÓŁ ŻŁOBKA I KLUBÓW DZIECIĘCYCH W SOSNOWCU

są prowadzone przez gminę Sosnowiec. Aby znaleźć informację o tych formach opieki wejdź na stronę: www.zlobekmiejski.sosnowiec.pl i skontaktuj się z dyrektorem jednostki.

UWAGA!

Rekrutacja odbywa się elektronicznie i trwa cały rok. Aby zapisać dziecko do żłobka lub klubu dziecięcego niezbędne jest podanie nr PESEL dziecka.

Na dziecko objęte opieką w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna możesz ubiegać się o świadczenie „Aktywnie w Żłobku”. Wszelkie informacje na stronie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych: www.zus.pl. Informacja w języku polskim, angielskim i ukraińskim.

➤ Przedszkola miejskie

Jeżeli chcesz zapisać dziecko (w wieku 3–6 lat) do przedszkola w trakcie trwania roku szkolnego, skontaktuj się bezpośrednio z dyrektorem dowolnie wybranego przedszkola w celu uzyskania informacji czy są jeszcze wolne miejsca. O przyjęciu dziecka w trakcie trwania roku szkolnego decyduje dyrektor placówki. Zabierz ze sobą dokumenty potwierdzające wiek dziecka, jeżeli jesteś w ich posiadaniu.

Jeżeli chcesz zapisać dziecko do przedszkola na kolejny rok szkolny, czyli od 1 września – musisz wziąć udział w rekrutacji. Rekrutacja odbywa się elektronicznie, a jej terminy podawane są do końca stycznia każdego roku na stronie Urzędu Miejskiego w Sosnowcu www.sosnowiec.pl oraz na stronach internetowych przedszkoli. Po zalogowaniu do systemu wyświetli się wniosek o przyjęcie do placówki. W przypadku problemu z jego wypełnieniem zgłoś się do przedszkola, które wybrałeś dla dziecka. Wypełniony wniosek wraz ze wskazanymi przez system dokumentami należy wydrukować, podpisać i dostarczyć do przedszkola.

W rekrutacji do przedszkoli nie ma znaczenia miejsce zamieszkania – rodzic/opiekun sam wybiera placówkę, do której chciałby zapisać dziecko.

➤ Szkoły podstawowe

Obowiązek szkolny dziecka rozpoczyna się z początkiem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat.

Jeżeli chcesz zapisać dziecko do szkoły w trakcie trwania roku szkolnego, skontaktuj się bezpośrednio z dyrektorem szkoły podstawowej znajdującej

się najbliżej Twojego miejsca zamieszkania. Zabierz ze sobą dokumenty potwierdzające wiek dziecka i ukończone dotychczas lata nauki szkolnej, jeżeli jesteś w ich posiadaniu.

Jeżeli chcesz zapisać dziecko do szkoły podstawowej na kolejny rok szkolny, czyli od 1 września – musisz wziąć udział w rekrutacji. Rekrutacja odbywa się elektronicznie, a jej terminy podawane są do końca stycznia każdego roku na stronie Urzędu Miejskiego w Sosnowcu www.sosnowiec.pl oraz na stronach internetowych szkół. Po zalogowaniu do systemu wyświetli się formularz zgłoszenia przyjęcia do placówki. W przypadku problemu z jego wypełnieniem zgłoś się do sekretariatu szkoły znajdującej się najbliżej Twojego miejsca zamieszkania. Wypełnione zgłoszenie wraz ze wskazanymi przez system dokumentami należy wydrukować, podpisać i dostarczyć do szkoły.

Dla dzieci, które nie posługują się w wystarczającym stopniu językiem polskim istnieje możliwość przyjęcia do oddziału przygotowawczego, znajdującego się w Szkole Podstawowej nr 10 w Sosnowcu przy ul. W. Reymonta 36 – skontaktuj się bezpośrednio z sekretariatem szkoły (nie obowiązuje rekrutacja).

W przypadku rekrutacji do oddziałów dwujęzycznych lub sportowych skontaktuj się bezpośrednio z dyrektorem wybranej szkoły.

➤ Szkoły ponadpodstawowe – licea ogólnokształcące, technika, szkoły branżowe I i II stopnia

Jeżeli chcesz zapisać dziecko do szkoły ponadpodstawowej w trakcie trwania roku szkolnego, skontaktuj się bezpośrednio z dyrektorem dowolnie wybranej placówki, w celu uzyskania informacji czy są jeszcze wolne miejsca. O przyjęciu dziecka w trakcie trwania roku szkolnego decyduje dyrektor szkoły. Zabierz ze sobą dokumenty potwierdzające wiek dziecka i ukończone dotychczas lata nauki szkolnej, jeżeli jesteś w ich posiadaniu.

Jeżeli chcesz zapisać dziecko do szkoły ponadpodstawowej na kolejny rok szkolny, czyli od 1 września – musisz wziąć udział w rekrutacji. Rekrutacja odbywa się elektronicznie, a jej terminy podawane są do końca stycznia każdego roku

na stronie Kuratorium Oświaty w Katowicach www.kuratorium.katowice.pl w zakładce „rekrutacja” oraz na stronach internetowych szkół.

Po zalogowaniu do systemu wyświetli się wniosek (w języku polskim) o przyjęcie do placówki. W przypadku problemu z jego wypełnieniem zgłoś się do sekretariatu wybranej przez siebie szkoły. Wniosek wraz ze wskazanymi przez system dokumentami należy wydrukować, podpisać i dostarczyć do szkoły.

W przypadku rekrutacji do oddziałów dwujęzycznych lub sportowych skontaktuj się bezpośrednio z dyrektorem wybranej szkoły.

7. Wniosek 800+

Świadczenie wychowawcze 800+ przysługuje zamieszkałym w Polsce obywatelom UE i cudzoziemcom, o ile mają legalny pobyt w Polsce wraz z dostępem do polskiego rynku pracy. Świadczenie przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18 lat, bez względu na dochód osiągany przez rodzinę. Wynosi 800 zł miesięcznie, a w przypadku opieki naprzemiennej nad dzieckiem 400 zł. Aby otrzymać świadczenie 800+ rodzic musi złożyć wniosek, do którego powinien dołączyć dokument potwierdzający legalność pobytu w Polsce wraz z dostępem do rynku pracy, np. kartę pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy”. Obywatele Ukrainy, którzy przybyli do Polski w związku z działaniami wojennymi po 23 lutego 2022 r. i uzyskali legalny pobyt w naszym kraju na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, wniosek o świadczenie powinni złożyć na specjalnie przygotowa-

nym formularzu SW-U, który jest dostępny w języku ukraińskim. Wniosek ten można złożyć poprzez PUE ZUS, portal Emp@tia lub bankowość elektroniczną.

8. Sosnowiecka Karta Miejska

Jeśli jesteś mieszkańcem Sosnowca, konieczne dołączyć do użytkowników Sosnowieckiej Karty Miejskiej www.skm.sosnowiec.pl/sosnowiecka-karta-miejska

Dzięki Sosnowieckiej Karcie Miejskiej możesz skorzystać z atrakcyjnych zniżek w miejskich instytucjach oraz z rabatów oferowanych przez partnerów programu.

Do korzystania z programu uprawniona jest każda osoba, która mieszka na terenie miasta oraz spełnia co najmniej jeden z poniższych warunków:

- jest zameldowana na pobyt stały w Sosnowcu,
- rozlicza podatek dochodowy od osób fizycznych w Sosnowcu,
- sprawuje funkcję dyrektora/ wychowawcy lub wychowanka placówki opiekuńczo wychowawczej,
- jest zameldowana na pobyt czasowy w Sosnowcu przed ukończeniem 26 roku życia i jest objęta „Ulgą dla Młodych”;
- ma status studenta uczelni wyższej zlokalizowanej na terenie Sosnowca
- przebywa w całodobowej placówce pomocy społecznej na terenie miasta Sosnowca.

Wniosek o wydanie karty złożysz przez aplikację lub osobiście w:

- Biurze Obsługi Klienta Sosnowieckiej Karty Miejskiej, ul. S. Małachowskiego 3, pokój 35, 41-200 Sosnowiec, tel. +48 32 296 0 651, e-mail: wrp@um.sosnowiec.pl
- Centrum Informacji Miejskiej, ul. Warszawska 3/20, 41-200 Sosnowiec, TEL. +48 32 265 60 04, e-mail: cim@um.sosnowiec.pl

Będziesz potrzebował:

- kolorowe zdjęcie (jak do dowodu, istnieje możliwość wykonania zdjęcia za darmo na miejscu);
- pierwszą stronę PITu dochodowego oraz urzędowe poświadczenie odbioru;
- numer PESEL.

W oparciu o Program Sosnowieckiej Karty Miejskiej powstał Bonus Nowego Mieszkańca, który jest dedykowany Użytkownikom SKM, którzy zameldowali się na stałe w granicach administracyjnych miasta Sosnowca, a dotychczas zameldowani byli na terenie innej gminy.

Bonus Nowego Mieszkańca uprawnia do:

- 50% zniżki w miejskich jednostkach kultury (Użytkownikowi przysługuje jednorazowy zakup jednego biletu ze zniżką na wydarzenie kulturalne w danej instytucji);
- zakupu za 1 zł biletów wstępu do obiektów Sosnowieckiego MOSIR-u.

Oferta nie dotyczy wydarzeń organizowanych przez podmioty zewnętrzne w obiektach MOSIR-u i w miejskich jednostkach kultury.

9. Karta Dużej Rodziny i karta „Miej Więcej”

Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla Rodzin 3+, obowiązujący w całej Polsce.

Karta funkcjonuje zarówno w instytucjach publicznych jak i firmach prywatnych, między innymi w branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej. Karta przysługuje także cudzoziemcom: m.in. na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, w związku z uzyskaniem w Polsce statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, jeżeli zamieszkuje z członkami rodziny na terytorium Polski oraz mieszkającym w Polsce obywatelom państw członkowskich UE i EFTA.

Wniosek o wydanie Karty Dużej Rodziny można złożyć:

- osobiście w Wydziale Polityki Społecznej UM przy ul. 3 Maja 33 w pokój 405, III piętro,
- elektronicznie poprzez portal informacyjno-usługowy Empatia (www.empatia.mpips.gov.pl).
- Szczegółowych informacji udziela Wydział Polityki Społecznej UM przy ul. 3 Maja 33 w pokoju 405, III piętro.

Rodziny 3+ mieszkające w Sosnowcu mogą również skorzystać z programu „Miej Więcej”. Program zakłada system zniżek i ulg udzielanych przez partnerów programu, przede wszystkim przez instytucje kultury, ośrodki sportowe, placówki handlowe oraz punkty usługowe.

Uczestnik programu otrzymuje imienną kartę.

Wniosek o wydanie karty programu „Miej Więcej” należy złożyć w Wydziale Polityki Społecznej UM przy ul. 3 Maja 33 w pokoju 403, III piętro.

10. Karta „Aktywny Senior 60+”

Program „Aktywny Senior 60+ ” jest skierowany do osób, które ukończyły 60 rok życia i zamieszkują na terenie Sosnowca. Program pozwala na korzystanie przez seniorów – uczestników programu ze zniżek,

ulg i rabatów. Partnerzy programu działają między innymi w następujących branżach: biura podróży, ośrodki, uzdrowiska, gastronomia, sport i rekreacja, kultura i edukacja.

Wniosek o wydanie karty programu „Aktywny Senior 60 + ” należy złożyć w Wydziale Polityki Społecznej UM przy ul. 3 Maja 33 w pokoju 403, III piętro.

11. Profil zaufany

Założenie profilu zaufanego pozwoli na szybkie i łatwe załatwienie różnych formalności (np. składanie wniosków o zasiłki, rejestrowanie firmy, zakładanie konta bankowego). Dzięki niemu bezpłatnie potwierdzisz swoją tożsamość w systemach elektronicznej administracji i podpiszesz dokumenty. Profil zaufany jest też powiązany z Elektroniczną Platformą Usług Administracji Publicznej (ePUAP), więc będziesz mógł zalogować się do serwisu elektronicznego konkretnego urzędu.

Pamiętaj, że profil zaufany mogą założyć tylko osoby posiadające numer PESEL (zobacz punkt II.2: PESEL).

Profil zaufany można założyć na 3 sposoby:

1. za pośrednictwem formularza online w języku polskim i ukraińskim www.pz.gov.pl/pz/index,
2. za pośrednictwem banku, w którym masz konto,
3. za pomocą e-dowodu, czyli dowodu osobistego z tzw. warstwą elektroniczną.

12. Indywidualny Program Integracji

W ramach pomocy dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Polsce status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje Indywidualny Program Integracji. Jest to indywidualnie dopasowywany program, w ramach którego pracownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej udziela wsparcia w codziennych sprawach oraz pomaga w uzyskaniu środków finansowych przysługujących przez okres 12 miesięcy. Pomoc obejmuje świadczenia pieniężne na wyżywienie, sfinansowanie kosztów najmu lokali, naukę języka polskiego oraz opłaty składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Pomoc dla cudzoziemca udzielana jest na jego wniosek, który należy złożyć w terminie 60 dni od dnia uzyskania przez cudzoziemca status uchodźcy, ochrony uzupełniającej lub uzyskania przez niego zezwolenia na pobyt czasowy.

Więcej informacji dotyczących tej formy pomocy można uzyskać w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Sosnowcu ul. 3 Maja 33 parter pokój 111 osobiście lub pod numerem telefonu 32 296 22 48.

IV Sosnowiec po godzinach

Sosnowiec oferuje wiele sposobów na ciekawe, aktywne spędzenie wolnego czasu i realizację pasji przez najmłodszych i dorosłych mieszkańców. Przygotowaliśmy dla Ciebie opis miejsc, wśród których na pewno znajdziesz takie, gdzie będziesz mógł rozwijać swoje zainteresowania, zrelaksować się czy nawiązać nowe znajomości. Możliwości są nieograniczone! Miejska baza kulturalna, sportowa i wyjątkowe miejsca, z których sosnowiczanie są szczególnie dumni, pozwoli Ci spędzić czas w najbardziej dla Ciebie atrakcyjny sposób. Poznaj te miejsca i tworzących ich ludzi; te chwile na pewno nie będą stracone.

1. Kulturalnie

Miejska Biblioteka Publiczna im. Gustawa Daniłowskiego w Sosnowcu – to mieszcząca się w centrum miasta nowoczesna Zagłębiowska Mediateka oraz sieć 18 filii dostępnych we wszystkich dzielnicach miasta. Zapewnia mieszkańcom Sosnowca bezpłatny dostęp do bogatych zbiorów (również obcojęzycznych) książek i czasopism oraz zbiorów multimedialnych (audiobooków, e-booków, gier planszowych, płyt winylowych, mikrofilmów). W Zagłębiowskiej Mediatece działa specjalnie zaaranżowana, kreatywna i wie-

lofunkcyjna przestrzeń, przeznaczona do takich aktywności jak: czytanie, zajęcia programistyczno-robotyczne, majsterkowanie, muzykowanie, odkrywanie i doświadczanie. Dużą popularnością wśród mieszkańców cieszą się organizowane w Mediatece wydarzenia kulturalne, które kierowane są również do mieszkających w Sosnowcu cudzoziemców, np. spotkania autorskie z obcojęzycznymi pisarzami czy seanse filmowe dla dzieci w oryginalnych językach.

- **Miejska Biblioteka Publiczna w Sosnowcu**
- **ul. Kościelna 11**
- **32 266 33 96 lub 32 294 95 38**
- **mediateka@biblioteka.sosnowiec.pl**
- **www.biblioteka.sosnowiec.pl**
- **Godziny otwarcia**
poniedziałek: 12:00–20:00
wtorek–piątek: 08:00–20:00
sobota: 08:00–15:00

Teatr Zagłębia w Sosnowcu – to jedna z najstarszych scen teatralnych w Polsce, powstała w 1897 roku. Dziś tworzy i prezentuje różnorodne, wielokrotnie nagradzane spektakle dla dorosłych i dzieci. Poza przedstawieniami Teatr Zagłębia ma w swojej ofercie również warsztaty oraz projekty edukacyjne i społeczne, otwarte na wszystkie grupy wiekowe, od dzieci do seniorów.

Teatr Zagłębia w ramach projektu „Rodzice do teatru” zapewnia opiekę dla dzieci w wieku 4–8 lat podczas gdy rodzice oglądają spektakl.

Bilety na wszystkie spektakle można zakupić w kasie oraz online (zakładka „repertuar” na stronie Teatru). Posiadacze Sosnowieckiej Karty Miejskiej, mogą korzystać z akcji specjalnych uprawniających do zniżek.

- **Teatr Zagłębia w Sosnowcu**
- **ul. Teatralna 4**
- **32 266 11 27**
- **rezerwacje@teatrzaglebia.pl**
- **www.teatrzaglebia.pl**
- **Godziny otwarcia**
poniedziałek–środa: 12:00–17:00
czwartek–piątek: 12:00–19:00
sobota–niedziela: 15:00–18:00

Sosnowieckie Centrum Sztuki – Zamek sielecki

– to miejska jednostka kultury zlokalizowana w najstarszym budynku w mieście, w odrestaurowanym zamku obronnym w dzielnicy Sielec. Centrum Sztuki koncentruje się głównie na prezentacji dorobku artystów sztuk wizualnych w ramach funkcjonującej Galerii Extravagance. Od wielu lat instytucja rozwija tematykę szeroko rozumianego regionalizmu i wielokulturowości poprzez organizację wystaw, warsztatów, wykładów oraz spotkań z regionalistami. Ważną część działalności Centrum stanowi edukacja artystyczna, której efektem są liczne projekty warsztatowe prowadzone we współpracy z profesjonalnymi artystami. Centrum Sztuki oferuje szeroki wybór zajęć dla uczestników w każdym wieku, obejmujących między innymi warsztaty malarskie, graficzne oraz artystyczne rękodzieło. Szczególnie polecamy Weekendową Akademię Rodzinną, gdzie dzieci wraz z opiekunami tworzą wspólne dzieła w radosnej, kreatywnej atmosferze.

🏠 **Sosnowieckie Centrum Sztuki – Zamek Sielecki**

📍 **ul. Zamkowa**

☎ **32 266 38 42**

✉ **centrum@zameksielecki.pl**

🌐 **www.zameksielecki.pl**

🕒 **Godziny otwarcia**

poniedziałek–piątek: 08:00–19:00

sobota–niedziela: 15:00–19:00

Pałac Schoena Muzeum w Sosnowcu – to

jedno z najważniejszych miejsc na kulturalnej mapie Sosnowca mieszczące się w zabytkowym, neobarokowym pałacu należącym niegdyś do rodziny niemieckich przemysłowców – Schoenów. Muzeum gromadzi pamiątki związane z przeszłością Sosnowca oraz upowszechnia wiedzę o mieście i jego dorobku duchowym i materialnym.

Muzeum to nie tylko stałe i cykliczne wystawy, ale również warsztaty plastyczne (m.in. malowanie na szkło i tkanie, tworzenie małych rzeźb czy ozdób świątecznych), lekcje muzealne (np. Sosnowieckie podania i legendy, Sosnowiec – miasto czterech kultur) czy popularny pokój zagadek „Po drugiej stronie szafy”, w którym młodzi uczestnicy biorą udział w fabularnej grze przygodowej poznając dzieje Sosnowca i ćwicząc logiczne myślenie.

🏠 **Pałac Schoena Muzeum w Sosnowcu**

📍 **ul. Chemiczna 12**

☎ **32 363 45 10**

✉ **muzeum@muzeum.org.pl**

🌐 **www.muzeum.org.pl**

🕒 **Godziny otwarcia**

wtorek–sobota: 10:00–19:00

niedziela: 10:00–18:00

poniedziałek: nieczynne dla zwiedzających

Miejski Klub im. Jana Kiepury – to inspirujące miejsce do rozwoju pasji, zainteresowań, uzdolnień i umiejętności mieszkańców Sosnowca w każdym wieku. Dzieci, młodzież i osoby dorosłe chętnie korzystają z oferowanych w Klubie zajęć edukacyjnych, tanecznych, plastycznych, dramatycznych czy muzycznych, które realizowane są w formie zarówno indywidualnej jak i grupowej w budynku Energetycznego Centrum Kultury przy ul. Będzińskiej 65.

Miejski Klub im. Jana Kiepury jest także inicjatorem cyklicznie odbywających się festiwali i konkursów oraz organizatorem plenerowych imprez miejskich. Festiwal Sosnowieckie Dni Muzyki Znaney i Nieznanej czy Europejski Integracyjny Festiwal Piosenki Dziecięcej Intermuza to wydarzenia przygotowywane przez Klub, których renoma sięga daleko poza Sosnowiec.

Niekwestionowaną dumą Klubu są: sala pamięci poświęcona wybitnemu tenorowi, „Chłopakowi z Sosnowca”, Janowi Kiepurze i jego żonie Marcie Egghert znajdująca się w budynku przy ul. Będzińskiej oraz sala Widowiskowo-Koncertowa MUZA im. Wł. Szpilmana zlokalizowana w centrum miasta przy ul. Warszawskiej 2. W Muzie organizowane są cieszące się olbrzymim zainteresowaniem koncerty oraz przedstawienia teatralne.

Miejski Klub im. Jana Kiepury:
Energetyczne Centrum Kultury
ul. Będzińska 65
32 788 99 73
sekretariat@kiepura.pl

Sala Widowiskowo-Koncertowa MUZA
im. Władysława Szpilmana
ul. Warszawska 2
32 213 99 00
www.kiepura.pl

Przystanek Otwartej Kultury – to działająca w dzielnicach Kazimierz Górniczy i Maczki instytucja kultury, która oferuje mieszkańcom wschodniej części Sosnowca przestrzeń do twórczego myślenia, aktywnego spędzania czasu oraz realizacji pasji i rozwijania talentów. Przystanek prowadzi swoją działalność w trzech lokalizacjach: w budynku przy ul. Głównej 19, w amfiteatrze w Parku im. Jacka Kuronia (tzw. Muszelka) oraz w budynku przy ul. Krakowskiej 26. W ofercie Przystanku Otwartej Kultury znajdują się cykliczne koncerty i festiwale muzyczne, wystawy, imprezy okolicznościowe (Halloween, Mikołajki itp.), spektakle teatralne, przeglądy i konkursy, występy kabaretów i stand-upów, festyny rodzinne, turnieje sportowe oraz wycieczki i zajęcia rekreacyjne. W placówce organizowane są również artystyczne i rękodzielnicze zajęcia warsztatowe aktywizujące i inspirujące korzystających z jej usług mieszkańców Sosnowca. W obu lokalizacjach działają kluby seniora. W budynku na Maczkach dostępna jest pracownia gamingowa i część świetlicowa ze stołem bilaradowym, stołami do ping-ponga i piłkarzyków oraz dużym wyborem gier planszowych.

Przystanek Otwartej Kultury Kazimierz
ul. Główna 19
32 269 41 19
kazimierz@pok.sosnowiec.pl

Przystanek Otwartej Kultury Maczki
ul. Krakowska 26
32 291 81 28
maczki@pok.sosnowiec.pl
www.pok.sosnowiec.pl

Muzeum Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego – to zlokalizowane w najwyższym budynku w Sosnowcu, tzw. Żylecie, muzeum geologiczne w którym zgromadzono około 4000 okazów z Polski i całego świata. Zbiory wyeksponowane są w obrębie 17 wystaw stałych, które w przystępny sposób obrazują dynamiczną historię Ziemi i ewolucję życia. Wstęp wolny.

Przed budynkiem Muzeum na zwiedzających czeka model tyranozaura, znany w Sosnowcu jako Zuzia. Mająca 6 metrów wysokości i 14,5 metra figura T-Rexa jest ulubienicą sosnowieckich dzieci.

- **Muzeum Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego**
- **ul. Będzińska 60**
- **32 368 96 03**
- **muzeumnoz@gmail.com**
- **www.mnoz.us.edu.pl**
- **Godziny otwarcia**
poniedziałek–piątek: 08:00–15:00

Muzeum Medycyny i Farmacji Śląskiego Uniwersytetu Medycznego – to fascynująca podróż do tajemnego świata mikstur i ziół dla wszystkich, którzy pragną dowiedzieć się jak niegdyś wyglądał świat medycyny i farmacji. Ciekawe eksponaty pozwalają przenieść się na blok operacyjny XX-wiecznego szpitala, zobaczyć jakie zabiegi chirurgiczne wykonywali niegdyś cyrulicy czy stanąć za ladą starej apteki. Obowiązkowe miejsce dla pasjonatów historii oraz studentów medycyny i farmacji.

- **Muzeum Medycyny i Farmacji Śląskiego Uniwersytetu Medycznego**
- **ul. Ostrogórska 30**
- **32 364 13 85**
- **muzeum@sum.edu.pl**
- **Godziny otwarcia**
wtorek, czwartek–piątek: 09:00–15:00
(ostatnie wejście o 14.00)
środa: 10:00–17:00 (ostatnie wejście o 16.00)

2. Sportowo

Infrastruktura sportowa dostępna w Sosnowcu pozwala mieszkańcom realizować ich sportowe pasje oraz rekreacyjne potrzeby. Sportowo-rekreacyjna mapa miasta jest urozmaicona, nowoczesna, dostępna i bezpieczna.

➤ Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Sosnowcu

Centrum Aktywności Rodzinnej ŻeromPark przy ul. Żeromskiego 4D to nowoczesny obiekt składający się ze strefy wodnej (basen sportowy, brodzik, basen do nauki pływania dla dzieci, 2 wanny SPA z hydromasażem); strefy SPA (zespół saun, basen schładzający, wanna SPA z hydromasażem), strefy fitness (sala fitness, TRX i siłownia) oraz strefy Gimnastyki Korekcyjnej.

Klimontowskie Centrum Aktywności Rodzinnej przy ul. Mjr. Hubala-Dobrzańskiego 99 A, w którym użytkownicy mogą korzystać z pływalni krytej, sauny, siłowni, sal fitness oraz z zajęć gimnastyki korekcyjnej. W obiekcie prowadzone są zajęcia kształtujące sylwetkę, wytrzymałościowe, aqua fitness, nauka i doskonalenie pływania oraz zajęcia korygujące wady postawy u dzieci.

Pływalnie letnie: ul. 3 Maja 41 oraz ul. Wojska Polskiego 181 (dostępne w sezonie wakacyjnym).

Pływalnia kryta przy ul. Bohaterów Monte Cassino 46A, gdzie dostępny jest basen

25 metrowy z 8 torami, basen rekreacyjny, brodzik, sauna sucha i parowa oraz salki rehabilitacyjne. Basen przystosowany jest do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Kompleks Piłkarski przy ul. Kresowej 1, w skład którego wchodzi: boisko o nawierzchni z trawy sztucznej, trawiaste boiska treningowe i boisko do beach soccera. Na tych boiskach trenują młodzi piłkarze i piłkarki grające w Akademii Zagłębia Sosnowiec. Jeśli Twoje dziecko chciałoby dołączyć do Akademii, skontaktuj się trenerami poszczególnych roczników. www.zaglebie.eu/akademia/akademia

Kompleks Sportowy przy ul. Orłąt Lwowskich 70, z boiskiem trawiastym głównym i treningowym, halą sportową, siłownią oraz salką do sportów walki, w której odbywają się zajęcia w judo i kick boxingu.

Stadion Lekkoatletyczny przy al. Mireckiego 4.

Kompleks Sportowy przy ul. Mireckiego 31, na którym trenuje żeńska drużyna piłkarska „Czarne Sosnowiec”. Obiekt składa się z 2 boisk piłkarskich o nawierzchni trawiastej oraz 3 kortów do tenisa ziemnego o nawierzchni ceglanej.

Skate parki przy ul. Braci Mieroszewskich, Jasieńskiego, Zamkowej i Orłąt Lwowskich.

Korty tenisowe przy ul. Szkolnej 4B (obiekt dostępny codziennie, oferuje 3 korty do tenisa ziemnego i ścianę treningową).

Pełna lista obiektów Miejskiego Ośrodka Sportów i Rekreacji w Sosnowcu wraz z aktualnymi cennikami i godzinami znajduje się na stronie www.mosir.sosnowiec.pl/obiekty-mosir.html

Pamiętaj, że posiadając Sosnowiecką Kartę Miejską możesz skorzystać ze zniżek w każdym z obiektów MOSiR.

Zagłębiowski Park Sportowy to nowoczesny kompleks sportowy zlokalizowany przy placu Zagłębia 1 składający się ze Stadionu Piłkarskiego z trybunami dla 11 600 widzów, Stadionu Zimowego, którego lodowisko stanowi zarówno ogólnodostępną ślizgawkę, jak i miejsce treningów i zmagania Hokejowego Klubu Zagłębia Sosnowiec oraz z Hali Sportowej, gdzie organizowane są mecze piłki siatkowej, koszykówki i piłki ręcznej. Tutaj możesz nie tylko kibicować swoim ulubionym sportowcom, ale również uczest-

niczyć w organizowanych na terenie Parku wydarzeniach muzycznych i kulturalnych. Imprezy cykliczne, takie jak finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy czy Sosnowiec Fun Festival przyciągają corocznie tysiące mieszkańców Sosnowca i regionu. Zapraszamy również Ciebie!

Sport Poziom 450 to powstałe na terenie byłej Kopalni Sosnowiec (ul. Narutowicza 51) centrum wspinaczkowe, gdzie każdy, bez względu na wiek i umiejętności, spędzi przyjemnie i aktywnie czas na pokonywaniu powierzchni wspinaczkowych. Zapomnij o troskach codziennego życia, i baw się wspinając coraz wyżej i wyżej.

Sport Poziom 450 prowadzi też kursy wspinaczkowe, organizuje przyjęcia urodzinowe dla dzieci oraz półkolonie w okresie wakacyjnym i ferii zimowych. Pełna oferta obiektu wraz z godzinami otwarcia i aktualnym cennikiem znajduje się tutaj: www.poziom450.pl

Wake Zone Stawiki zlokalizowany obok kompleksu sportowego przy ulicy Kresowej, nad zbiornikiem wodnym Stawiki, to najlepszy tego typu obiekt w Polsce. Wake Zone to wyścig i tor do wakeboardingu, aquator (wodny tor przeszkód) oraz plaża, gdzie w jednym miejscu spotyka się sport, rekreacja, odpoczynek i dobra zabawa. W obiekcie można wynająć niezbędny sprzęt, usługę instruktażu, a także skorzystać z gorącej kąpieli w balii z hydromasażem na świeżym powietrzu lub z pobytu w saunie fińskiej. www.wake-zone.pl

Stok narciarski Śródula usytuowany w Parku Śródula (w bezpośrednim sąsiedztwie Zagłębiowskiego Parku Sportowego) działa w sezonie zimowym przy odpowiednich warunkach pogodowych. Dzięki systemowi sztucznego naśnieżania, wyciągom orczykowym i wypożyczalni sprzętu, narciarze i snowboardziści mogą uprawiać swój ulubiony sport nie wyjeżdżając z Sosnowca. Obok głównego stoku (450 metrów wysokości) dostępne są także mniejsze wzniesienia, uwielbiane przez dzieci zjeżdżające na sankach i jabłuszkach. Dojazd do stoku jest wyjątkowo łatwy. Można tu dotrzeć komunikacją miejską (tramwajem nr 15 lub autobusami; przystanki Zagórze Osiedle lub Zagórze Pekin).

3. Ciekawostki

Choć dzieje Sosnowca są stosunkowo krótkie i trudno naszemu miastu konkurować z historią i zabytkami Wrocławia czy Krakowa, to i u nas są miejsca wyjątkowe, które polecamy Wam poznać i zobaczyć. Wizyta w nich pomoże Wam lepiej zrozumieć sosnowiczán i łatwiej odnaleźć się w lokalnej rzeczywistości.

Niezwykle popularnym miejscem w Sosnowcu, znanym każdemu kto tu mieszka, jest Plac Stulecia, nazywany przez wszystkich „Patelnią”. Znajdujący się naprzeciwko zabytkowego budynku dworca kolejowego „Sosnowiec Główny”, z którym połączony jest podziemnym pasażem handlowym, plac jest miejscem spotkań sosnowiczán i centralnym punktem przesiadkowym, w którym krzyżują się trasy pociągów, autobusów i tramwajów. Umawiając się na spędzenie wspólnego czasu mieszkańcy, najczęściej spotykają się „pod Jankiem”, pomnikiem najsłynniejszego mieszkańca Sosnowca, światowej sławy śpiewaka operowego Jana Kiepury. W pasażu podziemnym znajduje się Centrum Informacji Miejskiej, gdzie można uzyskać kompleksową informację o mieście, kupić związane z Sosnowcem pamiątki, przeczytać codzienną prasę i napić się dobrej kawy. **Centrum czynne jest od poniedziałku do piątku w godzinach od 08.00 do 18.00 i w soboty od 08.00 do 16.00.**

Najważniejsze ślady lokalnej historii znajdziecie także w innych częściach miasta odwiedzając np.:

Trójkąt Trzech Cesarzy, miejsce gdzie zbiegały się granice trzech europejskich mocarstw: Królestwa Prus, Cesarstwa Austrii i Imperium Rosyjskiego, w czasach gdy Polska utraciła niepodległość i została podzielona pomiędzy trzech zaborców. Miejsce znajduje się u styku rzek Przemsza i Biała Przemsza w okolicach ulicy Orłąt Lwowskich.

Cmentarz Czterech Wyznań, to unikatowy kompleks 4 cmentarzy (katolicki, żydowski ewangelicki, prawosławny) przy ulicy Smutnej, który jest świadectwem wielokulturowej historii miasta; gdzie przedstawiciele różnych narodowości i religii dzięki swoim talentom, przedsiębiorczości, ciężkiej pracy i umiejętnościom wspólnie budowali Sosnowiec.

Pałac Dietla, jeden z najbardziej spektakularnych budynków w Sosnowcu, XIX-wieczny pałac będący niegdyś domem słynnej rodziny przedsiębiorców. Wystawne i odrestaurowane wnętrza często są wykorzystywane przez filmowców, którzy nagrywają tu sceny do filmów i teledysków. Pałac można zwiedzać z przewodnikiem, poznając w ten sposób historię zasłużonej dla Sosnowca rodziny i dzieje samego miasta. www.palacdietla.pl

Obecnym priorytetem w mieście jest tworzenie miejsc przyjaznych dla mieszkańców i środowiska, które dając sosnowiczánom przyjazną przestrzeń, jednocześnie pozytywnie wpływają na lokalną bioróżnorodność i pomagają zmniejszać negatywne skutki zmian klimatu. Jesteśmy wyjątkowo dumni z naszych miejskich parków, w których mieszkańcy chętnie spacerują, wypoczywają, uprawiają sport. Parki wyposażone są w odpowiednią infrastrukturę dla rowerzystów, rolkarzy, posiadają place zabaw dla dzieci, ścieżki edukacyjne, tężnie solankowe. Znajdź park w swojej okolicy i korzystaj z jego atrakcji:

- Park Sielecki – zabytkowy park w dzielnicy Sielec (z placem zabaw, tężnią solankową, skate parkiem, wybiegiem dla psów), w którym regularnie organizowane są imprezy miejskie i inne popularne wydarzenia plenerowe (np. zawody sportowe, zjazdy food trucków);
- Park im. Jacka Kuronia w Kazimierzu – szczególnie popularny wśród dzieci (tutaj znajdziesz m.in. mini zoo, park linowy, paleontologiczną ścieżkę edukacyjną z modelami dinozaurów, wypożyczalnię gokartów, amfiteatr Muszelkę);

- Park Tysiąclecia w Milowicach (idealny na spacer i do jazdy rowerem, posiadający zmodernizowane ścieżki, ciekawą roślinność i ścieżkę edukacyjną dla dzieci);
- Park Harcerski przy ulicy Ostrogórskiej (z ogrodem polisensorycznym stymulującym prawidłowy rozwój dzieci);
- Park Bioróżnorodności przy ulicy Kresowej i Piłsudskiego, gdzie znajdziesz szlak przyrodniczo-dydaktyczny prezentujący i chroniący różnorodne gatunki roślin
- i wiele innych parków, skwerów i zieleńców, które mogą stać się Twoim miejscem wypoczynku.

Nie zapomnij odwiedzić naszej największej atrakcji ostatnich lat, Centrum Edukacji Ekologicznej Egzotarium mieszczące się w nowoczesnym budynku przy ulicy Piłsudskiego obok Parku Bioróżnorodności. W jednym miejscu zobaczysz tu rośliny pochodzące z różnych stref klimatycznych i zobaczysz egzotyczne zwierzęta. Egzotarium oferuje także tematyczne warsztaty edukacyjne, organizuje przyjęcia urodzinowe dla dzieci i imprezy okolicznościowe w wyjątkowej scenerii. Obiekt możesz zwiedzać od wtorku do niedzieli w godzinach od 09.00 do 19.00. Nie zapomnij użyć swojej Sosnowieckiej Karty Miejskiej, aby kupić bilet w atrakcyjnej cenie!

V Praktyczne wskazówki

1. Transport publiczny

Podróżując po mieście i metropolii możesz skorzystać z różnych form transportu tj. autobusu, tramwaju, pociągu, roweru czy hulajnowy elektrycznej.

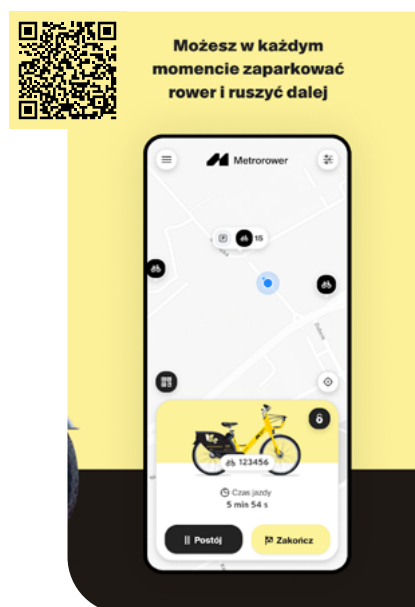
Aktualne rozkłady jazdy i ceny biletów autobusowych oraz tramwajowych dostępne są na stronie: www.transportgzm.pl. Strona dostępna jest w 4 językach: polskim, angielskim, niemieckim i ukraińskim.

Pamiętaj, że bilety elektroniczne są tańsze niż papierowe. Dzieci do lat 16 nie płacą za przejazdy, zakoduj dla nich specjalną ulgę w systemie transportu GZM. Z bezpłatnych przejazdów mogą korzystać także osoby, które ukończyły 70 rok życia. Jeśli podróżujesz częściej, sprawdź ofertę biletów długookresowych. Podróż z takim biletem jest tańsza i wygodniejsza niż codzienne kupowanie biletów jednorazowych. Załóż swoje konto w oficjalnej aplikacji transport GZM (Metroappka) i rozpocznij podróż transportem publicznym.

Posiadacze biletów średnio lub długookresowych w systemie Transport GZM, mogą korzystać z Metroroweru przez 60 minut dziennie bez żadnych opłat. Możliwość bezpłatnego korzystania z rowarów dotyczy również osób, które mają prawo do bezpłatnego korzystania z sieci Transport GZM, a więc młodzieży do 16 roku życia i seniorów. Aby z nich korzystać, prawo to musi być potwierdzone w systemie Transport GZM. Pozostali użytkownicy za pierwsze pół godziny jazdy płacą złotówkę, a za godzinę 2,50 zł. Wraz z dłuższym czasem stawka za przejazd wzrasta. Aby nie płacić za przejazdy jednorazowe, możliwy jest zakup abonamentu rocznego, półrocznego lub miesięcznego.

Załącz aplikację Metrorower, znajdź żółty rower i podróżuj wygodnie, tanio i ekologicznie!

W Sosnowcu możesz również podróżować hulajnogą elektryczną TIER. Pobierz aplikację, zarejestruj się i przypisz swoją metodę płatności. Następnie znajdź e-hulajnogę na mapie lub na ulicy i odblokuj ją skanując umieszczony na niej kod QR za pomocą aplikacji. Aby zakończyć jazdę, znajdź bezpieczne miejsce do zaparkowania, opuść podpórkę, otwórz aplikację TIER i dotknij przycisk „Zakończ przejazd”.

Jeśli planujesz podróż do innego miasta naszej metropolii, pomyśl o pociągu! W ten sposób unikniesz możliwych korków, a na miejsce dotrzesz szybko i wygodnie. Idealnym miejscem do rozpoczęcia przejazdu jest dworzec kolejowy „Sosnowiec Główny”. Aktualny rozkład jazdy i cennik znajdziesz na stronie kolei śląskich (www.kolejeslaskie.com), która dostępna jest w języku polskim, ukraińskim i czeskim.

2. Wynajem mieszkania

Pamiętaj, że wynajmując mieszkanie na rynku prywatnym, obowiązują Cię dokładnie takie same zasady jak Polaków.

Osoba, od której wynajmiesz mieszkanie ma prawo zweryfikować Twoją tożsamość (może poprosić Cię o pokazanie paszportu lub karty pobytu), może zapytać Cię, gdzie jesteś zatrudniony, jaki zawód wykonujesz, jak długo planujesz mieszkać w Polsce. Może też zażądać, abyś dostarczył zaświadczenie o wysokości zarobków (poproś o nie swojego pracodawcę). Ta osoba powierza Ci swoją nieruchomość, chce zatem upewnić się, że wzbudzasz jej zaufanie. Nie może natomiast żądać opłaty za pokazanie nieruchomości. Taka praktyka w Polsce nie jest dopuszczalna.

Umowa, którą podpiszesz powinna być sporządzona w formie pisemnej, w języku polskim i w języku zrozumiałym dla Ciebie. Zarówno Ty i jak i osoba, która wynajmuje Ci mieszkanie, musicie mieć pewność, że rozumiecie i akceptujecie warunki umowy. Jeżeli podpiszesz umowę wyłącznie w języku polskim, a nie zrozumiesz jej wszystkich zapisów, będzie ona dokumentem obowiązującym! Czas trwania umowy najmu nie powinien przekraczać okresu Twojego pozwolenia na pobyt w Polsce.

Jeżeli przebywasz w Polsce dłużej niż 30 dni (obcokrajowcy z krajów UE dłużej niż 90 dni) masz obowiązek zameldowania się. Zrobisz to łatwo w naszym Wydziale Spraw Obywatelskich (zobacz pkt. II.3. zameldowanie). Pamiętaj, że zameldowanie nie daje Ci żadnego prawa do nieruchomości!

Właściciele mieszkań w Polsce najchętniej podpisują umowę o najem okazjonalny. Jest ona najkorzystniejsza dla właściciela, gdyż w przypadku, gdy nie będziesz płacił ustalonej miesięcznej kwoty, może łatwo wypowiedzieć umowę, a Ty będziesz musiał bezzwłocznie opuścić mieszkanie. Dlatego w umowie należy wskazać inny adres na wypadek eksmisji. Z tego obowiązku zwolnieni są uchodźcy z Ukrainy.

Innym rodzajem umowy jest umowa najmu tradycyjnego. W takiej umowie nie jest wymagane podanie alternatywnego adresu, nie jest również obowiązkowa forma pisemna. Zawsze jednak lepiej jest sporządzić dokument, aby wyraźnie określić prawa i obowiązki obydwu stron.

Właściciel mieszkania ma prawo określić liczbę osób, które mogą mieszkać w jego nieruchomości, a także pobrać kaucję np. w wysokości 2–3 miesięcznych czynszów (na wypadek opóźnień we wpłatach lub na pokrycie kosztów ewentualnych zniszczeń; kaucja podlega zwrotowi po zakończeniu obowiązywania umowy).

W zawarciu bezpiecznej umowy może pomóc Ci agencja pośrednictwa nieruchomości (w Sosnowcu działa ich kilka); pamiętaj jednak, że taka usługa podlega opłacie, której wysokość ustala pośrednik.

Mieszkanie można również uzyskać z zasobów miasta. Ustalenie prawa czy możesz ubiegać się o taki lokal wymaga przeanalizowania Twojej indywidualnej sytuacji (np. finansowej, rodzinnej, prawnej). Jeśli interesuje Cię taka forma najmu, przyjdź do Urzędu Miejskiego, do Wydziału Gospodarki Lokalowej (ul. Mościckiego 14, piętro I, pokój 115), gdzie uzyskasz szczegółowe informacje i pomoc w zrozumieniu przepisów.

3. Pomoc społeczna

Jeśli Ty lub Twoja rodzina mieszkacie w Sosnowcu i potrzebujecie pomocy, zgłóście się do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sosnowcu, ul. 3 Maja 33.

Prawo do świadczeń pomocy przysługuje cudzoziemcom, którzy mają miejsce zamieszkania i przebywają na terenie Polski oraz posiadają:

- zezwolenie na pobyt stały
- zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej
- status uchodźcy
- ochronę uzupełniającą
- zezwolenie na pobyt czasowy wydane w celu połączenia się z rodziną dla członka rodziny cudzoziemca zamieszkującego na terytorium Polski i posiadającego status uchodźcy lub ochronę międzynarodową
- zezwolenie na pobyt czasowy udzielone osobom posiadającym zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego wydane przez inne państwo członkowskie UE, mającym zamiar wykonywania pracy, prowadzenia działalności gospodarczej, podjęcia lub kontynuowania studiów lub szkolenia zawodowego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub wykazującym, że zachodzą inne okoliczności uzasadniające zamieszkiwanie w Polsce.

Prawo do pomocy społecznej mają też zamieszkujący i przebywający w Polsce obywatele innych państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej oraz członkowie ich rodzin, posiadający prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terytorium Polski.

Do świadczeń pomocy społecznej w formie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania i zasiłku celowego uprawnieni są cudzoziemcy mający miejsce zamieszkania i przebywający na terenie Polski w związku z uzyskaniem:

- zgody ze względów humanitarnych
- zgody na pobyt tolerowany.

4. Pomoc finansowa

Cudzoziemcy przebywający na terenie naszej gminy i posiadający jedno z ww. uprawnień oraz znajdujący się w trudnej sytuacji życiowej, których miesięczne dochody nie przekraczają kwoty 1.010,00 zł (dla osoby samotnie gospodarującej) lub 823,00 zł (na 1 osobę w rodzinie) mogą otrzymać:

- zasiłek okresowy (ze względu na niepełnosprawność, długotrwałą chorobę, bezrobocie itp.)
- zasiłek celowy przyznawany np. na zakup żywności, leków, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku osobistego itp.)

Cudzoziemcy mogą także skorzystać z programu „Posiłek w szkole i w domu” otrzymując posiłek, produkty żywnościowe lub pieniądze na zakup posiłku/żywności.

 Więcej informacji można uzyskać w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Sosnowcu ul. 3 Maja 33 parter pokój 129 osobiście lub pod numerem telefonu 32 296 22 30/ 32 296 22 08.

Jeśli dochód Twojej rodziny nie przekracza kwoty 674 zł na osobę lub 764 zł/1 osobę w przypadku rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym przysługuje Ci zasiłek rodzinny na dziecko do ukończenia 18 roku życia lub w przypadku kontynuowania nauki w szkole do 21 roku, natomiast w przypadku dziecka niepełnosprawnego uczącego się do 24 roku życia.

 Więcej informacji dotyczących tych form przyznawanej pomocy można uzyskać w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Sosnowcu ul. 3 Maja 33 Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych I piętro pokój 201 osobiście lub pod numerem telefonu 32 296 22 42 / 32 296 23 36.

Jeśli posiadasz Kartę Polaka, możesz otrzymać należne świadczenia pieniężne. W tym celu skontaktuj się z Wydziałem Polityki Społecznej UM przy ul. 3 Maja 33 w pokój 402, III piętro.

Kartę Polaka może osoba otrzymać, która:

1. wykaże swój związek z polsnością poprzez przynajmniej podstawową znajomość języka polskiego oraz znajomość i kultywowanie polskich tradycji i zwyczajów;
2. w obecności konsula złoży pisemną deklarację przynależności do Narodu Polskiego;
3. wykaże, że jest narodowości polskiej lub co najmniej jedno z rodziców lub dziadków albo dwoje pradziadków było narodowości polskiej albo przedstawi zaświadczenie upoważnionej organizacji polskiej lub polonijnej potwierdzające aktywne zaangażowanie w działalność na rzecz języka i kultury polskiej lub polskiej mniejszości narodowej przez okres co najmniej ostatnich trzech lat;
4. złoży oświadczenie, że on lub jego wstępni nie repatriowali się z terytorium RP na podstawie umów zawartych przez Polskę w latach 1944–1957 z:
 - Białoruską Socjalistyczną Republiką Radziecką,
 - Ukraińską Socjalistyczną Republiką Radziecką,
 - Litewską Socjalistyczną Republiką Radziecką,
 - Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich,
5. ma polskie pochodzenie, które zostało potwierdzone zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9.11.2000 r. o repatriacji pod warunkiem wykazania się znajomością języka polskiego w stopniu przynajmniej podstawowym

5. Opieka zdrowotna / niepełnosprawność

W Polsce do bezpłatnej opieki zdrowotnej uprawnione są osoby mające ubezpieczenie zdrowotne w Narodowym Funduszu Zdrowia, czyli:

- osoby pracujące na podstawie umowy o pracę lub umowy zlecenia,
- zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy jako osoby bezrobotne,
- osoby prowadzące działalność gospodarczą,
- cudzoziemcy umieszczeni w strzeżonym ośrodku lub przebywający w areszcie w celu wydalenia,
- osoby, które uzyskały w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą,
- posiadacze karty Polaka, w zakresie korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej w stanach nagłych, chyba że umowa międzynarodowa, w której RP jest stroną przewiduje zasady bardziej korzystne.

⚠ WAŻNE!

Cudzoziemcy, którzy nie są objęci ubezpieczeniem obowiązkowym, mogą dobrowolnie opłacać składki w wojewódzkim oddziale Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ). Pamiętaj, że warto to zrobić, jeśli nie

masz ubezpieczenia wynikającego z umowy o pracę. Więcej informacji dotyczących ubezpieczenia dobrowolnego można uzyskać w Sekcji Ubezpieczonych Śląskiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ w Sosnowcu przy ul. Modrzejowskiej 32A.

Obywatel krajów UE/EFTA/Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej przed przyjazdem do Polski musi zaopatrzyć się w Europejską Kartę Ubezpieczenia Zdrowotnego. Karta EKUZ pozwala uzyskać niezbędną pomoc medyczną w ramach systemu opieki zdrowotnej kraju, w którym się przebywa, na takich samych prawach i po takich samych kosztach, jak obywatele tego kraju.

Prawa osoby ubezpieczonej

Jeżeli masz ubezpieczenie zdrowotne, masz prawo do:

- a) korzystania z pomocy specjalisty medycyny rodzinnej lub internisty, czyli lekarza pierwszego kontaktu. Do niego zgłaszasz się, gdy masz problemy ze zdrowiem, jeśli potrzebujesz receptę lub skierowanie do specjalisty;
- b) korzystania z pomocy specjalistów (lekarz specjalista musi mieć umowę z NFZ, a do umówienia wizyty potrzebujesz skierowanie od lekarza pierwszego kontaktu. Bez skierowania skorzystasz z leczenia u następujących specjalistów: psychiatry, onkologa, dentysty, ginekologa i położnika);
- c) zakupu tańszych leków (niektóre leki na receptę w Polsce są wydawane za darmo lub po niższych, ryczałtowych stawkach);
- d) bezpłatnego pobytu w szpitalu;
- e) dostępu do szpitalnego oddziału ratunkowego w stanach zagrożenia zdrowia i życia, z powodu wypadku, urazu, zatrucia czy podejrzenia zawału lub udaru (w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym nr 5 przy Placu Medyków 1);
- f) bezpłatnej opieki nocnej i świątecznej w przypadku:
 - nagłego zachorowania;
 - nagłego pogorszenia stanu zdrowia, gdy nie ma objawów sugerujących bezpośrednie zagrożenie życia, a zastosowane środki domowe lub leki dostępne bez recepty nie przyniosły poprawy;
- g) gdy boisz się, że oczekiwanie na wizytę u lekarza w przychodni może znacząco wpłynąć na Twój stan zdrowia, a przychodnie są zamknięte ze względu na weekend lub święta, idź do punktu opieki nocnej i świątecznej w Sosnowieckim Szpitalu Miejskim przy ul. Szpitalnej, tel. 32 41 305 20. Jeśli zagrożone jest życie Twoje lub Twoich najbliższych wezwij pogotowie ratunkowe, tel. 999 lub zadzwoń na numer 112;
- h) rehabilitacji leczniczej,
- i) badań diagnostycznych, na które otrzymasz skierowanie od lekarza, posiadającego umowę z NFZ. Lekarz poda Ci adres miejsca, w którym są wykonywane zalecone badania.

Masz prawo do bezpłatnego leczenia bez skierowania, jeżeli jesteś:

- chory na gruźlicę,
- zakażony wirusem HIV,
- uzależniony od alkoholu, środków odurzających, środków psychotropowych w zakresie leczenia i terapii uzależnienia.

Obywatele Ukrainy, którzy przyjechali do Polski po 24.02.2022r., są objęci obowiązkowym ubezpieczeniem bez dodatkowych formalności.

Dostępność do usług stomatologicznych w ramach ubezpieczenia jest bardzo ograniczona. Czas oczekiwania na wizytę jest bardzo długi. W mieście funkcjonuje jednak wiele prywatnych gabinetów stomatologicznych. Koszt usługi zależy od ustalonego przez placówkę cennika.

Jeżeli masz długotrwałe lub stałe trudności w wykonywaniu codziennych czynności życiowych ze względu na swój stan zdrowia, skontaktuj się z Powiatowym Zespołem do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Sosnowcu, który wydaje orzeczenia o niepełnosprawności oraz o stopniu niepełnosprawności dla mieszkańców Sosnowca. Orzeczenia te stanowią podstawę do ubiegania się o przysługujące ulgi i uprawnienia, np.:

- możliwość uzyskania odpowiedniego zatrudnienia, uczestnictwa w szkoleniach, korzystania z prawa do dodatkowego urlopu wypoczynkowego, dłuższej przerwy w pracy, krótszego wymiaru czasu pracy;
- możliwość uczestniczenia w terapii zajęciowej i w turnusach rehabilitacyjnych,
- dofinansowanie zakupu przedmiotów ortopedycznych, likwidacja barier architektonicznych,
- ulgi w podatkach, zniżki w komunikacji, zwolnienie z opłat radiowo-telewizyjnych (abonamentu),
- usługi socjalne, opiekuńcze, terapeutyczne i rehabilitacyjne świadczone przez instytucje pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki,
- uprawnienia do zasiłku pielęgnacyjnego i innych świadczeń rodzinnych (np. dodatków do zasiłku rodzinnego związanych z niepełnosprawnością) oraz do zasiłku stałego z pomocy społecznej.

Więcej informacji dotyczących tej formy pomocy można uzyskać w Powiatowym Zespole Orzekania o Niepełnosprawności, ul. Szpitalna 1 (dawny budynek szpitala), piętro 2 lub pod numerem telefonu 503 900 137.

6. Segregacja odpadów

Każdy mieszkaniec Sosnowca ma obowiązek segregowania odpadów. Odpady wrzucamy do 6 pojemników oznaczonych kolorami: **żółtym, niebieskim, zielonym, czarnym, brązowym i szarym.**

Do pojemnika żółtego wrzucamy: metale (np. puszki po napojach) i tworzywa sztuczne (np. plastikowe butelki, kartoniki po mleku, kapsle). Opakowania po żywności powinny być opróżnione, a wszystkie odpady zgniecione, aby zajmowały jak najmniej miejsca w pojemniku.

Do pojemnika niebieskiego wrzucamy: papier (np. gazety, książki, zeszyty, papier pakowy). Nie wrzucamy papieru mocno zabrudzonego, kartonów po mleku, pieluch jednorazowych.

Do pojemnika zielonego wrzucamy: szkło (np. butelki i słoiki). Nie wrzucamy ceramiki, szkła żaroodpornego, lusterek, żarówek, reflektorów samochodowych itp.

Do pojemnika brązowego wrzucamy: bio odpady (np. odpadki warzywne i owocowe, resztki jedzenia).

Do pojemnika czarnego wrzucamy: odpady zmieszane (wszystko, czego nie wrzucamy do pozostałych pojemników, a co nie jest odpadem niebezpiecznym).

Do pojemnika szarego wrzucamy: popiół (dotyczy tylko domów).

Pozostałe odpady, jak meble dużych rozmiarów, gruz, armatura, odpady zielone, sprzęt elektroniczny, akumulatory, baterie, opony oraz tekstylia (odzież, materiałowe obrusy, firany, zasłony, koce, pościel, narzuty, prześcieradła, zużyte obuwie) można oddać w specjalnych punktach zbiórki na terenie miasta oraz dostarczać do Gminnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych – Ekostacja Juliusz, który mieści się w siedzibie MPGO, przy ul. Grenadierów 21.

Przeterminowane i niewykorzystane leki wrzucić do specjalnego pojemnika w aptece.

Święta państwowe i wydarzenia lokalne

Uwaga, w te dni, nie planuj załatwiania spraw urzędowych czy zakupów. Poniżej znajdziesz listę polskich świąt (państwowych i religijnych), które są dniami wolnymi od pracy. Instytucje i sklepy w całej Polsce będą zamknięte.

Data	Święto
01 stycznia	Nowy Rok
06 stycznia	Święto Trzech Króli
Święto ruchome	Wielkanoc
01 maj	Święto Pracy
03 maj	Święto Konstytucji 3 Maja
Święto ruchome	Boże Ciało
15 sierpień	Wniebowzięcie Najświętszej Maryi Panny
01 listopad	Wszystkich Świętych
11 listopad	Święto Niepodległości
24–26 grudzień	Boże Narodzenie

W Sosnowcu również mamy swoje ważne dni, które świętujemy wspólnie i hucznie. Zapraszamy Cię do udziału w zabawie!

„Tydzień Dziecka”

W Sosnowcu nie obchodzimy Dnia Dziecka tylko Tydzień Dziecka. Na przełomie maja i czerwca ruszamy w miasto z szeregiem atrakcji dla dzieci. Można nas spotkać w sosnowieckich parkach i skwerach z zabawami i animacjami dla dzieci. Finał tygodnia dziecka zazwyczaj świętujemy w niedzielę na Górze Śródulskiej, wtedy na dzieci czekają przedstawienia, koncerty, warsztaty, dmuchane zamki i wiele innych atrakcji. Szczegółowe informacje publikowane są co roku na stronie www.tydziendziecka.pl

Sosnowiec Fun Festival

Muzyczne trzydniowe święto naszego miasta odbywa się zazwyczaj w drugi weekend czerwca. Podczas Fun Festiwalu na sosnowieckiej scenie goszczą gwiazdy polskiej muzyki. Festiwalowi towarzyszy wiele imprez i wydarzeń między innymi wesołe miasteczko, rozbudowana strefa gastronomiczna. Szczegółowe informacje co roku na stronie www.sosnowiecfunfestival.pl

Manufaktura Świętego Mikołaja

to święto sosnowieckich dzieci. Na ten jeden dzień w roku Urząd Miejski w Sosnowcu zamienia się w manufakturę św. Mikołaja. Zamiast urzędników są elfy, które z najmłodszymi mieszkańcami naszego miasta robią wszelkiego rodzaju ozdoby świąteczne, częstują cukierkami i zapraszają do wspólnych zabaw. Parking przed urzędem zamienia się w wesołe miasteczko pełne atrakcji, koncertów, przedstawień i warsztatów. Manufaktura odbywa się w pierwszy albo drugi weekend grudnia.

7. Telefony alarmowe

W sytuacji zagrożenia życia, zdrowia lub mienia, natychmiast powiadom odpowiednie służby dzwoniąc na wybrany numer z poniższej listy. Można z nich korzystać zarówno z telefonów komórkowych jak i stacjonarnych. Usługa jest bezpłatna.

112 numer alarmowy – połączysz się z centrum powiadamiania ratunkowego. Operator sam zdecyduje, które służby zaangażuje do pomocy. Aby połączyć się z numerem 112 nie musisz odblokowywać klawiatury telefonu komórkowego. Połączenie powinno zostać nawiązane nawet jeśli nie masz karty SIM.

Numer alarmowy	Rodzaj służby
997	Policja
998	Straż pożarna
999	Pogotowie
986	Straż Miejska
991	Pogotowie Energetyczne
992	Pogotowie Gazowe
994	Pogotowie Wodociągowe

Sosnowiec łączy

Tworzymy wspólnotę otwartą na ludzi i ich doświadczenia.

Jesteśmy tu dla Ciebie.

URBACT

**Co-funded by
the European Union**
Interreg

Projekt WELDI został sfinansowany przy wsparciu **Komisji Europejskiej** w ramach programu **URBACT IV**. Niniejsza publikacja odzwierciedla wyłącznie poglądy autora, a Komisja nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek wykorzystanie zawartych w niej informacji.

Sosnowiec łączy

URZĄD MIEJSKI W SOSNOWCU

📍 Aleja Zwycięstwa 20, 41-200 Sosnowiec

📞 tel.: (32) 296 0 600 📠 faks: (32) 296 0 605

✉️ um@um.sosnowiec.pl 🌐 www.sosnowiec.pl